

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

LEAVING CERTIFICATE EXAMINATION, 2019

SLOVAKIAN

HIGHER LEVEL

Monday, 17 June
09:30 - 12:30

Prečítajte si pozorne celý text a odpovedajte na otázky vo všetkých troch častiach. Odpovede napíšte po slovensky vlastnými slovami na základe predloženého textu.

Narodení v digitálnom veku

1. YouTube je fenomén, ktorý produkuje zvláštnu sortu milionárov – youtuberov. Uverejňujú najrozličnejšie videá, väčšinou ich začali nakrúcať zo zábavy, z nudy, alebo preto, že sa chceli podeliť o svoju skúsenosť so svetom. Peniaze sa začali sypať potom.

2. Pozrite si na YouTube zozrieh prvých dvadsiatich videí a pochopíte, prečo je YouTube pre mladých zaujímavejší ako televízia. Uvidíte snowboardistu, ako kuriózne vybieha na okraj zrázu a padá, ľudí v maličkovej kuchyni, ktorým z panvice šľahá obrovský oheň, dievča, ktoré škrtí plyšové kura, alebo chalana, ktorý sa pískajúcou detskou pištoľou pokúša zobudiť spolubývajúceho. YouTube ponúka zábavu, ktorú ak nenapíše sám život, vymyslia youtuberi. Dospelým sa to môže zdať čudné, ale pre desať až pätnásťročného chlapca je skutočne dôležité mať úspech v počítačovej hre, ktorú len na YouTube sleduje vyše dva a pol miliardy ľudí. No a pre dievčatá v tomto veku je rovnako podstatné nájsť si svoj štýl v obliekaní, či naučiť sa líčiť.

3. Youtuberi zažívajú na verejnosti rovnakú pozornosť ako tí najslávnejší herci. Fanúšikovia chcú od nich autogram, spoločné selfie, dokonca ich čakajú pred ich domovmi. Keď sa na jar v bratislavskej Euroveji krstila kniha *Jd, Jutuber 2*, v ktorej sa prezentujú slovenskí a českí youtuberi, mohla som ten obrovský ošial chvíľu pozorovať. Takmer neprestajne boli obklopení 10 až 12-ročnými deťmi a veľmi trpezlivo sa im venovali. Veď aj oni začali v tomto veku. Dnes majú 15 až 23 a sú od rodičov finančne nezávislí.

4. „Svoju kariéru som odštartoval pred piatimi rokmi, lebo som sa doma nudil,“ vysvetľuje mi youtuber House. „Mojou hlavnou devízou je komentovanie počítačových hier. Vtedy mi bolo ľúto, že moje herné výsledky nikto nevidí, tak som o nich začal nakrúcať videá. Vôbec som netušil, že sa tým dajú zarobiť peniaze.“ Až po dvoch rokoch zistil, že môže mať partnerstvo s Googlom, ktorý na základe počtu vzhliadnutí videí ich tvorcovi ponúkne reklamný banner a potom vypláca provízie. Najprv sú to smiešne sumy, centy, ale za 100 000 kliknutí je to už 30 až 40 tisíc eur, čo je slušná suma.

5. Exploited je dnes známy najmä videami sociálnych experimentov. Uvedomuje si, že má na mladých veľký vplyv, preto začal robiť aj videá s hlbším poslanstvom. S kamarátom sa obliekli do smiešnych nafukovacích sumooblekov a na námestí v Trnave predvádzali zápas s cieľom vyzbierať peniaze na oblečenie pre ľudí bez domova. „Nezískali sme veľa, ale k vyzbieranej sume sme doložili vlastné peniaze a nakúpili sme bundy, čiapky, šály, rukavice, ktoré sme potom rozdali ľuďom bez domova. Vzniklo dojímavé video a veľa odberateľov naň reagovalo s tým, že sme ich inšpirovali, aby spravili niečo podobné.“ Youtuberi ovplyvňujú dnešné deti a teenagerov, ako sa majú obliekať, aký darček si prajú k narodeninám a aj to, ako sa správajú. Stali sa vzormi.

6. Youtuberky Fallenka a Makyna sú na pohľad celkom obyčajné dievčatá. Fallenka má 15 rokov, hrá a komentuje počítačové hry. „Najprv som len komentovala Minecraft, občas som nakrútila video, pri ktorom zabávam ľudí, napríklad hodím niečo bratovi do nápoja. Ale raz nastal zlom a počet mojich sledovateľov začal rásť. Jedným z mojich typických vlogov je odpovedanie na otázky o sebe či o kamarátoch. Spočiatku mi odberatelia žiadne otázky neposielali, tak som si ich písala sama.“ Raz mesačne na vlogu predvádza svoje obľúbené produkty z kozmetiky alebo oblečenia, filmy a pesničky, ktoré v ten mesiac objavila. Prvý vlog¹ nakrútila v jedenástich rokoch, teraz má 16. Od začiatku sa zameriava na vizáž a dnes má 135 000 odberateľov. „Na videu radím, ako sa nalíčiť na ples, ukazujem, čo som si kúpila, alebo odpovedám na otázky o oblečení. Moje sledovateľky ma vždy vidia usmiatu, krásnu a šťastnú. Chcem, aby si mysleli, že vždy som taká.“ Aj Makyna je stredoškolačka, býva s rodičmi, ale vreckové od nich nepotrebuje, pretože už zarába.

7. Obe dievčatá, rovnako ako ich chlapčenský kolegovia, sa veľmi slušne vyjadrujú. „Sebavedomie, verbálny prejav, vystupovanie pred kamerou, to všetko sa učíme za pochodu. Ale nikdy si nemôžete povedať, už viem všetko, lebo doba sa vyvíja. Stále sa musíme zdokonaľovať, dokupovať techniku. Pracujeme vlastne celé dni, lebo stále zaznamenávame, čo práve robíme. Keď ideme von, berieme si so sebou kameru a komentujeme, čo vidíme. V reštaurácii nafotíme jedlo, aby sme fotku zavesili na Instagram. Pre nás je to úplne normálne, dnes to tak robia všetci okolo nás a je to zábava. Sme deti digitálneho veku,“ uzatvára Fallenka.

8. Youtubering určite nie je pre každého, lebo si vyžaduje kus exhibicionizmu aj egocentrizmu. No rozhodne sa nedá povedať, že by títo mladí ľudia boli skazení. Fenomén youtuberstva je však pomerne nový. Títo mladí youtuberi nevidia vo svojej záľube žiadne riziká, nemyslia vôbec na to, či raz o 10 – 15 rokov nebudú ľutovať, že zverejnením svojho súkromia na internete vlastne oň prišli.

Galina Lišhaková, Nota bene 5/2018

ČASŤ I:

(30 bodov)

1.

- a) peniaze sa začali sypať (1. odsek)
- b) krstíť knihu (3. odsek)
- c) smiešne sumy (4. odsek)
- d) nastal zlom (6. odsek)
- e) učiť sa za pochodu (7. odsek)

2. Na základe textu vysvetlite, čo motivuje mladých ľudí stať sa youtuberami.

(5 bodov)

¹ videoblog

3. Prečo je podľa článku a podľa vás Youtube pre mladých ľudí prítažlivejší ako televízia?
(5 bodov)
4. Akým spôsobom sa podľa textu stali videá youtuberov hlbšími? Aké ďalšie pozitívne zmeny môžu priniesť takéto experimenty?
(5 bodov)
5. Na základe textu a vášho názoru vyjadrite, ako formuje youtubering osobnosť youtuberov.
(5 bodov)
6. Uvedte dôvody, prečo by ste sa aj vy chceli, prípadne nechceli stať youtuberom.
(5 bodov)

ČASŤ II (30 bodov)

Napíšte **komentár** (najmenej 100 slov) na tému:

„Títo mladí youtuberi nevidia vo svojej záľube žiadne riziká, nemyslia vôbec na to, či raz o 10 – 15 rokov nebudú ľutovať, že zverejnením svojho súkromia na internete vlastne oň prišli.“

ČASŤ III (40 bodov)

Napíšte **esej** (asi 300 slov) na jednu z dvoch nasledovných tém:

1. téma:

**Sme deti digitálneho veku. Je to pre nás dobré alebo zlé?
Komentujte túto tému z oboch strán.**

alebo

2. téma:

**Zobrať si jeden voľný rok po strednej škole môže byť užitočné
alebo je to len premárnený čas?
Vo svojej eseji sa snažte rozvinúť obidva pohľady na túto otázku.**